

A BIZOTTSÁG (EU) 2020/132 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2020. január 30.)****az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 45. cikkének (3) bekezdésétől a borágazati promóciós intézkedéshez való uniós hozzájárulás tekintetében történő eltérés formájában megvalósuló szükséghelyzeti intézkedés megállapításáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 221. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) 2019. október 2-án a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) választottbírósi határozatot hozott „Az Európai Közösségek és egyes tagállamai – A nagy polgári légi járművek kereskedelmét érintő intézkedések” ügyben (WT/DS316/ARB). A választottbírósi határozat felhatalmazta az Amerikai Egyesült Államokat (a továbbiakban: USA), hogy engedélyt kérjen arra, hogy az Airbus részére nyújtott uniós támogatásokra válaszul évi 7,5 milliárd dollárt meg nem haladó mértékű pénzügyi következménnyel járó ellenintézkedéseket vezessen be. 2019. október 18-án az USA 25 %-os *ad valorem* behozatali vámot vetett ki egyebek mellett a Németország, Spanyolország, Franciaország és az Egyesült Királyság által az Egyesült Államokba exportált csendes borokra. Ez a rendkívüli, méltánytalan és váratlan helyzet jelentős káros hatást gyakorol valamennyi uniós bor globális kereskedelmére. Az USA emellett azzal fenyegetett, hogy a francia digitális szolgáltatási adóra (ún. GAFA-adó) válaszul 100 %-os *ad valorem* behozatali vámot vet ki a francia pezsgőkre.
- (2) Az USA által kivetett behozatali vámok közvetlen és súlyos hatást gyakorolnak az uniós borkereskedelemre az USA piacon, amely mind az érték, mind az exportvolumen tekintetében az Unió legnagyobb exportpiaca a mezőgazdasági termékek és különösen a bor esetében. 2018-ban az USA-ba exportált uniós borok mennyisége összesen 6,5 millió hektolitert, értéke pedig 4 milliárd EUR-t tett ki. Az USA-ba irányuló uniós borexport jellemzően a globális uniós borexport értékének 30–40 %-át teszi ki.
- (3) Az USA által kivetett megemelt behozatali vámok kártékony hatást fejtenek ki minden uniós borra, nem csak a megemelt behozatali vámok hatálya alá tartozó négy tagállamból származó csendes borokra. Az intézkedés hátrányosan érinti az USA piacon jelen lévő valamennyi uniós bor hírnevét és kereskedelmét. Egy bor hírnevét nemcsak a minősége határozza meg, hanem az ára, illetve az érzékelt ár-minőség arány is. Ez különösen az alacsony és a közepes árfekvésű borok esetében releváns, amelyekre abszolút értékben nagyobb hatást gyakorol a 25 %-os behozatali vám, mint a drágább borokra, melyeket olyan hozzáértő borkedvelők vásárolnak, akikre az áremelés nem hat visszatartó erővel. Az uniós borok az USA piacon más régiókból, például Dél-Amerikából, Ausztráliából vagy Dél-Afrikából származó borokkal versenyeznek. E kiélezett és intenzív versenyhelyzetet figyelembe véve az általános árszintek megítélésének jelentős szerepe van. Ha a fogyasztó tudatában van annak, hogy egyes uniós eredetű borok árát megemelt behozatali vám terheli, ez a helyzet negatív hatással lesz az uniós borok árszintjének általános megítélésére, és a fogyasztói keresletet más eredetű termékek felé tereli. Tekintettel az azonosított piaci következményekre és a termelők összbevételének csökkenésére, indokolt azonnali intézkedéseket hozni a behozatali vámok hatásainak kezelésére, amely intézkedések nem csak a behozatali vámok által közvetlenül érintett borokra, hanem az összes tagállamból származó valamennyi borra kiterjednek.
- (4) A piaci stabilitás szempontjából az USA által bevezetett behozatalivám-rendszer nem minősül elszigetelt nemzeti intézkedésnek, amelynek hatása az USA-val folytatott kereskedelemre korlátozódna. A bor világpiaca olyan globális piac, ahol az USA-hoz hasonló fontos gazdasági szereplők által hozott egyedi intézkedések messzemenő következményekkel járnak a nemzetközi borkereskedelem egészére nézve. Az uniós borok egyik fontos célpiacán, például az USA-ban bekövetkező bármely kedvezőtlen változás elkerülhetetlenül hatással van más piacokra is, mivel az USA-ban túl magasra vált árfekvésük miatt nem értékesíthető termékeket máshova kell átirányítani. Következésképpen ezeken a másik piacokon a piaci feltételeket alaposan ismerő fogyasztók további nyomást fognak

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

gyakorolni az árakra, és a verseny a szokottnál is jóval kielezettebb lesz. Az USA által kivetett jelenlegi importvámok tehát nagy valószínűséggel világszerte az uniós borexport stagnálását idézik elő. A borágazati jelentések azt mutatják, hogy máris több jelentős, az USA piacára szánt francia borrendelést visszamondtak.

- (5) Az uniós borpiacot 2019 folyamán sorozatos nehézségek sújtották, a borkészletek a 2009 óta regisztrált legmagasabb szintre emelkedtek. Ez a fejlemény elsősorban a 2018. évi rekordtermésnek, illetve az uniós borfogyasztás csökkenésének tudható be. Ha az USA által kivetett behozatali vámokkal érintett borokat nem sikerül az Unión kívüli exportpiacokon értékesíteni, az csak még nehezebb helyzetet idéz elő az uniós piacon, és még égetőbbé teszi a nehézségek leküzdését. Mindemellett a válságos helyzetet tovább súlyosbítja a behozatali vámok életbe lépésének időzítése. A behozatali váموkat 2019. október 18-tól kell alkalmazni, ami a 2019. évi szüreti és bortermeleési évad közepére, illetve közvetlenül az év végi ünnepi időszak előttre esik; e két időszak pedig az uniós borágazat esetében az év két legfőbb értékesítési időszaka. Mindezek fényében a helyzet kezelése azonnali intézkedéseket követel meg.
- (6) Az 1308/2013/EU rendelet 43. cikkében felsorolt borágazati támogatási intézkedések közül csak az említett rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés irányul közvetlenül az uniós borok harmadik országokban, versenyképességük javítása céljából folytatott promóciójára. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a promóciós intézkedés figyelemre méltóan hatékonyak bizonyult a harmadik országok piacainak meghódításában és a piaci pozíciók megszilárdításában. A promóció bizonyult a leghatékonyabb eszköznek az uniós borok harmadik országok piacain történő támogatása terén, mivel növelte hírnevüket és felhívta a figyelmet a minőségükre. A nemzetközi borpiac globális piac, és az uniós borok promóciója céljából harmadik országok piacain végzett műveletek minden uniós bor számára előnyösek. Emellett lehetőségeket teremtenek azok számára, akik a későbbiekben lépnek uniós borokkal az adott piacra. Az egyes promóciós műveletek „multiplikátorhatást” fejtenek ki az értékesítésre, mivel nem csak egy egyedi márkát vagy bortípust, hanem számos különféle bort vagy egész borvidékeket népszerűsítnek. Ezért létfontosságú folytatni, újabakkal kiegészíteni és intenzívebbé tenni a promóciós tevékenységeket valamennyi piacon, hogy az USA piacán el nem adott borok megtalálják felvevőpiacukat, és hogy megóvjuk az uniós borok hírnevét az érintett egyéb piacokon, és ellensúlyozni tudjuk az árakra nehezedő nyomást.
- (7) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők reagálni tudjanak az USA által bevezetett behozatalivám-rendszert követően az exportpiacokon világszerte kialakult rendkívüli körülményekre és kezelni tudják e kiszámíthatatlan és ingatag helyzetet, helyénvaló tehát nagyobb rugalmasságot engedélyezni az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés végrehajtása során. Ezért rendkívüli intézkedésként rendelkezni kell az említett rendelet 45. cikkének (3) bekezdésétől való eltérésről, és átmenetileg a támogatható kiadások 50 %-áról e kiadások 60 %-ára kell emelni az említett rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedéshez nyújtott uniós hozzájárulás maximális mértékét.
- (8) Erre az intézkedésre azért van szükség, mert a gazdasági szereplőkre elkerülhetetlenül többletköltségek hárulnak abból adódóan, hogy a promóciós műveleteket több országra diverzifikálni kell, illetve más országokban új promóciós kampányokat kell szervezni; mindezt pedig mielőbb végre kell hajtani a készletek értékesítésének biztosítása érdekében. A promóciós intézkedésekhez nyújtott uniós hozzájárulás 60 %-ra növelése és következőképpen a kedvezményezett hozzájárulás csökkentése lehetővé tenné a kedvezményezettek számára, hogy ambiciózusabb intézkedéseket hajtsanak végre, és megőrizték a külföldi piacokon nehezen megszerzett pozícióikat. Emellett újabb piaci szereplőket is arra ösztönöz majd, hogy támogatást igényeljenek promóciós műveletekhez, noha egyébként, ha az uniós hozzájárulás mértéke 50 % maradt volna, nem tették volna – ez különösen azokat érinti, akik korábban ezt nem engedhették volna meg maguknak. Pénzügyi terheik 40 %-ra történő csökkentése segíteni fogja őket abban, hogy megbirkózzanak az USA által kivetett behozatali vámok hatásával.
- (9) Az uniós hozzájárulás növelésével teremtett rugalmasság a pénzügyi támogatás egy formáját képezi, ugyanakkor nem igényel uniós többletforrást, mivel a borágazatra vonatkozó nemzeti támogatási programok tekintetében az 1308/2013/EU rendelet VI. mellékletében megállapított költségvetési korlátok alkalmazandók maradnak. A tagállamok tehát csak arról dönthetnek, hogy az említett rendelet VI. mellékletében meghatározott éves költségvetésen belül magasabb összegeket különítenek el a promóciós intézkedésre. Az intézkedés célja tehát, hogy támogatást nyújtson az ágazatnak az adott instabil piaci helyzetben, még hozzá anélkül, hogy ehhez többletforrásokat kelljen igénybe venni. Emellett ez a rugalmassági intézkedés várhatóan nem gyakorol negatív hatást az említett rendelet szerinti egyéb támogatási intézkedésekre elkülönített költségvetésre, tekintettel arra, hogy egyes intézkedések – például a szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása – egyre kevésbé relevánsak és forrásigényesek a tagállamok számára. Ráadásul az elmúlt évek statisztikái a tagállamonként előírányzott maximális költségvetés kihasználatlanságáról tanúskodnak.

- (10) Az USA által kivetett behozatali vámok és az uniós borkereskedelemben emiatt jelentkező nehézségek az 1308/2013/EU rendelet 221. cikke szerinti egyedi problémának minősülnek. Ez az egyedi probléma nem kezelhető az említett rendelet 219. vagy 220. cikke alapján hozott intézkedésekkel. Egyfelől nem egy már meglévő piaci zavarhoz kapcsolódik, hiszen amennyiben a helyzetet nem orvosoljuk haladéktalanul, az USA által kivetett behozatali vámok súlyosan károsíthatják az uniós borok hírnevét, és a jövőben valószínűleg a borpiaci feltételek gyors romlását okozzák. Ez az egyedi probléma ugyanakkor nem is egy olyan kellően konkrét, piaci zavarral fenyegető veszélyhez köthető, amely várhatóan a jelenlegi formájában fennmarad, mivel a várakozások szerint az USA által alkalmazott behozatali vámok idővel változni fognak, és így alighanem további kiszámíthatatlan hatásokkal járnak a globális borpiacra nézve. Másrésztől ez az egyedi probléma nem kapcsolódik állapotbetegségek, illetve közegészségügyi, állat- vagy növényegészségügyi veszélyekből eredő fogyasztói bizalomvesztés ellen fellépő, az említett rendelet 220. cikke szerinti intézkedésekhez sem.
- (11) Az intézkedés emellett – az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedés végrehajtása terén alkalmazott fokozott rugalmassággal együtt – egy intézkedéssorozatba illeszkedik, amelynek célja, hogy uniós szinten segítse az USA uniós borokra kivetett behozatali vámjai által érintett gazdasági szereplőket. A szóban forgó intézkedések között azonban ez az egyetlen, amely pénzügyi könnyebbséget nyújt az érintett gazdasági szereplőknek az USA által kivetett importvámok miatti bevételkiesések és a boraik új piacainak felkutatása kapcsán felmerülő megnövekedett költségek nyomán kialakult helyzetben.
- (12) Az intézkedésnek szigorúan az exportpiacok jelenlegi rendkívüli körülményeinek kezeléséhez szükséges mértékre kell korlátozódnia, mind alkalmazási köre, mind alkalmazási időszaka tekintetében.
- (13) Az uniós hozzájárulást a tagállamok csak olyan kérelem alapján ítélik oda, amelyet az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott promóciós intézkedés keretében e rendelet hatálybalépésének napját követően támogatásra kiválasztottak. Ugyanakkor az intézkedés keretében kiválasztott valamennyi gazdasági szereplő számára elérhetőnek kell lennie, tekintet nélkül az uniós bor egyedi borkategóriájára vagy származására, mivel az importvámok USA általi alkalmazása minden uniós borexportra nézve hátrányos. E körülményre tekintettel olyan intézkedéseket kell elfogadni, amelyek valamennyi uniós bor export-versenyképességének javítását célozzák. Ennek biztosítása érdekében e szükséghelyzeti intézkedésnek tehát valamennyi kedvezményezettre vonatkoznia kell, tekintet nélkül a műveleteik által megcélzott piacokra. Egyformán elérhetőnek kell lennie tehát az USA piacát megcélzó szándékozó gazdasági szereplők számára, illetve azon szereplők számára is, amelyek a borpiacokon jelenleg világszerte fennálló rendkívüli körülmények között egy másik harmadik ország piacára összpontosítanak erőfeszítéseiket. Ráadásul igen nehéz lenne egyetlen promóciós műveleten belül elválasztani a csendes borokra vonatkozó tevékenységeket a más borokra vonatkozóktól, mivel a promóciós műveletek jellemzően nem csupán egy meghatározott kategóriának, hanem a termékek széles körének a népszerűsítésére irányulnak. Számos promóciós kampány egy adott régió összes borát vagy egy adott gazdasági szereplő által értékesített borok széles választékát népszerűsíti. A csendes borokat érintő és a más borokat érintő intézkedések promóciós kampányon belüli elkülönítése súlyos adminisztratív terhet jelentene, és aláásná a promóciós tevékenység pozitív hatásait.
- (14) A szükséghelyzeti intézkedést az e rendelet hatálybalépésétől számított legfeljebb 12 hónapos időszakra kell korlátozni. Egy promóciós kampány beindításához ennyi időre van szükség. Ez a folyamat több adminisztratív lépést foglal magában, például a nemzeti támogatási programok módosítását, a pályázati felhívások előkészítését és közzétételét, a pályázatok kiválasztását és a szerződések megkötését, és jellemzően több mint 6 hónapig tart. Ennek megfelelően az eltérés hatékony végrehajtásához az eltérés időtartamának 12 hónapnak kell lennie. A 12 hónapos időszak letelte után kiválasztott pályázatok nem részesülhetnek a megnövelt mértékű uniós hozzájárulásból.
- (15) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A rendelet hatálya alá tartozó termékkategóriák

Ez a rendelet az 1308/2013/EU rendelet VII. melléklete II. részének 1–9. és 15–16. pontja szerinti borok promóciójára alkalmazandó.

2. cikk

A promóciós intézkedésekhez nyújtott uniós hozzájárulás

Az 1308/2013/EU rendelet 45. cikkének (3) bekezdésétől eltérve az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti promóciós intézkedésekhez nyújtott uniós hozzájárulás nem haladhatja meg a támogatható kiadások 60 %-át.

3. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet a hatálybalépésétől számított 12 hónapig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2020. január 30-án.

*a Bizottság részéről
az elnök*

Ursula VON DER LEYEN
